

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1878

Vragen van het lid **Sjoerdsma** (D66) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht dat de Europese investeringsbank geen openheid van zaken geeft* (ingezonden 8 april 2014).

Antwoord van Minister **Dijsselbloem** (Financiën) (ontvangen 8 mei 2014)

Vraag 1

Bent u ervan op de hoogte dat naar aanleiding van een verontrustend auditrapport in 2009, de Europese investeringsbank onderzoek heeft gedaan naar belastingontduiking door de Zambiaanse mijn firma Mopani, maar haar bevindingen tot op heden niet openbaar heeft gemaakt?¹ Klopt deze berichtgeving en zo ja, wat is uw opvatting over deze gang van zaken?

Antwoord 1

De Europese Investeringsbank (EIB) heeft inderdaad besloten om naar aanleiding van een ontwerp audit rapport, gemaakt in opdracht van de Zambian Revenue Authority uit 2009 en nooit formeel gefinaliseerd, een onderzoek in te stellen naar vermeende belastingontduiking door de Zambiaanse firma Mopani.

Het anti-fraude beleid van de EIB bepaalt echter dat informatie en documenten verzameld en verkregen tijdens een onderzoek strikt confidentieel blijven. Dit beleid bestaat ter bescherming van zowel huidige als toekomstige onderzoeken. Publicatie zou er bijvoorbeeld toe kunnen leiden dat personen en instanties waarvan de EIB voor deze onderzoeken vertrouwelijke informatie krijgt, deze niet langer willen of durven te verschaffen uit angst voor publicatie. Dit beleid is in lijn met het beleid van andere internationale financiële instellingen en OLAF, het Europees bureau voor fraudebestrijding. Hoewel ik het belang van zorgvuldige omgang met dergelijke gevoelige informatie onderschrijf, ben ik van mening dat de EIB in het kader van transparantie zou moeten bezien of de algemene uitkomst van dit fraudeonderzoek op enigerlei wijze gecommuniceerd kan worden, zonder onwenselijke schade aan de betrokkenen en de algemene functie en effectiviteit van het fraude-onderzoek.

¹ The Guardian, 3 april 2014, http://www.theguardian.com/money/2014/apr/03/european-investment-bank-accused-hypocritical-cover-up?CMP=tw_t_gu

Vraag 2

Zijn de lidstaten, als eigenaars van de investeringsbank, op enig moment door de bank geïnformeerd over de onderzoeksbevindingen? Indien ja, wanneer is daarover tussen de bank en de lidstaten gesproken en met welke conclusie? Indien nee, waarom zijn de lidstaten tot op heden niet door de investeringsbank geïnformeerd over de onderzoeksbevindingen en is dat de normale modus operandi in de relatie tussen bank en lidstaten?

Antwoord 2

De EIB informeert de aandeelhouders via de Raad van Bewind regelmatig over onderzoeken op onder meer het gebied van fraude. Met betrekking tot het fraude-onderzoek inzake Mopani en de neergelegde klacht naar aanleiding van het niet openbaar maken van de bevindingen van de EIB inspecteur-generaal binnen dit onderzoek, werd de Raad van Bewind voor het laatst geïnformeerd in januari 2014. De resultaten van het onderzoek zijn echter niet tot op het niveau van de Raad van Bewind besproken, aangezien de lening voor afronding van de procedure werd afgelost en er daarom geen sprake meer kon zijn van het nemen van eventuele maatregelen.

Vraag 3

Bent u op de hoogte van de beweegredenen van de Europese investeringsbank om de onderzoeksbevindingen tot op heden niet openbaar te maken? Zo ja, wat zijn de beweegredenen om vooralsnog geen openheid van zaken te geven en deelt u die afweging? Zo nee, bent u voornemens om hierover opheldering te vragen bij bankpresident Hoyer en aan te dringen op het vrijgeven van het onderzoeksrapport?

Antwoord 3

Zie het antwoord op vraag 1. Nederland zal de EIB aanmoedigen op enigerlei wijze te communiceren over de algemene uitkomst van deze casus, mede gezien het feit dat ook de start van het onderzoek publiekelijk bekendgemaakt werd.

Vraag 4

Hoe verhouden naar uw mening deze gang van zaken en zelfs een klacht bij de Europese ombudsman zich tot het expliciete en breed gedragen commitment van de bank en de lidstaten om transparant te opereren?

Antwoord 4

De EIB heeft een veel geprezen transparantiebeleid. De EIB heeft een A+ voor haar rapportage onder het Global Reporting Initiative, heeft het International Aid Transparency Initiative (IATI) onderschreven en werkt nu met het IATI-secretariaat aan aanpassing van deze regels zodat de transparantieprincipes kunnen worden toegepast op investeringsprojecten. Het kunnen neerleggen van een klacht bij het klachtenmechanisme van de EIB en bij de Europese Ombudsman hoort bij het accountability raamwerk van de EIB. Het feit dat deze mogelijkheden bestaan en dat de EIB deze procedures naar onze ervaring serieus behandelt, onderschrijft het commitment van de EIB ten aanzien van transparantie. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de EIB welwillend zal bekijken of de afweging tussen transparantie en vertrouwelijkheid bij deze casus opnieuw kan worden gemaakt.

Vraag 5

Zijn de gelden bestemd als investering in Mopani, in afwachting van de onderzoeksresultaten, nog steeds bevroren? Zo ja, hoeveel miljoenen euro's betreft het?

Antwoord 5

De lening van 50 mln dollar aan Mopani werd afgesloten in 2005 en het project werd voltooid in 2007. Het betrof de financiering van milieutechnologie die de uitstoot van emissies vermindert. Mopani heeft deze lening inmiddels afgelost.